

На основу члана 6. став 1. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09),
министар привреде доноси

ПРАВИЛНИК О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником прописују се: битни захтеви за здравље и безбедност, као и други захтеви и услови које мора да испуни лична заштитна опрема (у даљем тексту: ЛЗО) пре стављања на тржиште и/или у употребу, ради заштите здравља и безбедности корисника те опреме; категорије и врсте личне заштитне опреме; поступци оцењивања усаглашености; претпоставка усаглашености; садржина техничке документације; садржина Декларације о усаглашености; знак усаглашености и означавање усаглашености; заштитна клаузула и захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености.

Примена

Члан 2.

Овај правилник примењује се на ЛЗО из члана 3. став 1. тачка 1) овог правилника.

Овај правилник не примењује се на:

- 1) ЛЗО која је пројектована и израђена специјално за оружане снаге или за одржавање јавног реда и мира;
- 2) ЛЗО која је пројектована за самоодбрану, са изузетком ЛЗО која је намењена спортским активностима;
- 3) ЛЗО пројектовану и израђену за приватну употребу која се користи за заштиту од:
  - (1) атмосферских утицаја који нису екстремне природе,
  - (2) влаге и воде приликом прања посуђа;
- 4) ЛЗО намењену искључиво за употребу на поморским пловилима или ваздухопловима, у складу са посебним прописима;
- 5) ЛЗО за заштиту главе, лица или очију корисника, обухваћену посебним прописом који се односи на заштитне кациге и њихове визире намењене возачима мотоцикала и мопеда и њиховим путницима.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази који се употребљавају у овом правилнику имају, у смислу овог правилника, следеће значење:

- 1) лична заштитна опрема (ЛЗО) – јесте опрема пројектована и израђена тако да је носи или држи корисник ради сопствене заштите од једне или више опасности по његово здравље и безбедност, као и:
  - (1) заменљиве компоненте ЛЗО које су од битног значаја за њену заштитну функцију,
  - (2) системи за повезивање ЛЗО који нису намењени да их корисник држи или носи, који су пројектовани за повезивање те опреме на спољни уређај или поуздано сидриште, који нису пројектовани да буду трајно причвршћени и који не захтевају причвршћивање пре употребе;
- 2) испорука на тржишту – јесте свако чињење доступним ЛЗО на тржишту Републике Србије ради дистрибуције или употребе, у оквиру привредне делатности, са или без накнаде;

- 3) стављање на тржиште – јесте прва испорука ЛЗО на тржишту Републике Србије;
- 4) произвођач – јесте правно лице или предузетник које израђује ЛЗО или за кога се ЛЗО пројектује и израђује и који ставља ЛЗО на тржиште под својим пословним именом или трговачким знаком;
- 5) заступник – јесте свако правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији које има писано овлашћење произвођача да у његово име предузима одређене радње;
- 6) увозник – јесте правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које ставља на тржиште ЛЗО из других држава;
- 7) дистрибутер – јесте правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, које је укључено у ланац испоруке, а није произвођач или увозник;
- 8) испоручилац – јесте произвођач, заступник, увозник или дистрибутер;
- 9) техничка спецификација – јесте документ којим се утврђују технички захтеви које треба да испуни ЛЗО;
- 10) хармонизовани стандард – јесте европски стандард који је донет на основу захтева Европске комисије за примену у хармонизованом законодавству Европске уније;
- 11) акредитација – јесте утврђивање од стране националног тела за акредитацију да тело за оцењивање усаглашености испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди и када је применљиво, све додатне захтеве дефинисане за поједине области, како би се вршили одређени послови оцењивања усаглашености;
- 12) оцењивање усаглашености – јесте поступак којим се утврђује да ли су испуњени битни захтеви за здравље и безбедност ЛЗО;
- 13) тело за оцењивање усаглашености – јесте правно лице које спроводи активности оцењивања усаглашености, што укључује еталонирање, испитивање, сертификацију и/или контролисање;
- 14) опозив – јесте свака мера која има за циљ повраћај ЛЗО која је већ испоручена крајњем кориснику;
- 15) повлачење – јесте свака мера која има за циљ да спречи да се ЛЗО у ланцу испоруке испоручи на тржишту;
- 16) хармонизовано законодавство ЕУ – јесу прописи Европске уније којима се усклађују услови за трговање производима;
- 17) знак усаглашености – јесте ознака којом се потврђује да је ЛЗО усаглашена са примењивим захтевима свих прописа који прописују стављање тог знака.

Испорука на тржишту

Члан 4.

ЛЗО се испоручује на тржишту само ако, уз правилно одржавање и употребу за предвиђену намену, испуњава захтеве овог правилника, односно ако не угрожава здравље или безбедност других људи, домаћих животиња или имовине.

Битни захтеви за здравље и безбедност

Члан 5.

ЛЗО мора да испуњава битне захтеве за заштиту здравља и безбедности, који се примењују на ту ЛЗО.

Битни захтеви за здравље и безбедност ЛЗО (Прилог 2.), одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Посебни захтеви за употребу ЛЗО

Члан 6.

Посебним техничким прописом могу се утврдити посебни захтеви који се односе на употребу ЛЗО, под условом да ти захтеви не утичу на пројектовање ЛЗО која се ставља на тржиште у складу са овим правилником.

Слободан промет

Члан 7.

ЛЗО која испуњава све захтеве и услове из овог правилника, испоручује се на тржиште слободно, без икаквих ограничења.

Изузетно, ЛЗО која не испуњава захтеве и услове из овог правилника може се јавно излагати и показивати на сајмовима, изложбама, презентацијама и другим сличним манифестацијама, под условом да је на видном месту означена упозорењем да та ЛЗО није усаглашена са захтевима из овог правилника и о забрани њене испоруке све док се не усагласи са захтевима из овог правилника.

За време излагања, односно показивања ЛЗО из става 2. овог члана произвођач, односно излагач дужни су да, ради заштите људи, предузму одговарајуће мере безбедности.

II. ОБАВЕЗЕ ИСПОРУЧИЛАЦА ЛЗО

Обавезе произвођача

Члан 8.

Произвођач, приликом стављања на тржиште ЛЗО, обезбеђује да је ЛЗО пројектована и израђена у складу са примењивим битним захтевима за здравље и безбедност из Прилога 2. овог правилника.

Произвођач је дужан да сачини техничку документацију за ЛЗО, у складу са овим правилником, и да спроведе одговарајући поступак оцењивања усаглашености из члана 18. овог правилника.

Техничка документација за ЛЗО (Прилог 3.), одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Ако је применом одговарајућег поступка оцењивања усаглашености доказана усаглашеност ЛЗО са применљивим битним захтевима за здравље и безбедност, произвођач сачињава Декларацију о усаглашености из члана 15. и ставља знак усаглашености из члана 16. овог правилника.

Произвођач чува техничку документацију и Декларацију о усаглашености десет година након стављања на тржиште ЛЗО.

Произвођач обезбеђује одговарајуће процедуре којима се остварује континуитет испуњености захтева из овог правилника у случају серијске производње ЛЗО, при чему се на одговарајући начин узимају у обзир измене настале у пројекту или карактеристикама ЛЗО, као и измене у примењеним стандардима или другим техничким спецификацијама на основу којих је декларисана усаглашеност ЛЗО.

Када је то одговарајуће у односу на ризик које представља ЛЗО, у циљу заштите здравља и безбедности потрошача и других крајњих корисника, произвођач врши испитивање узорака ЛЗО на тржишту, обрађује информације и води евиденције рекламација, као и неусаглашених и опозваних производа, и о томе обавештава дистрибутере.

Произвођач обезбеђује да је ЛЗО коју ставља на тржиште означена бројем типа, партије, серијским бројем или другим податком за идентификацију или, ако то није могуће због величине или врсте ЛЗО, обезбеђује да су ови подаци наведени на амбалажи или документу који прати ЛЗО.

Произвођач наводи на ЛЗО своје пословно име, регистровано трговачко име или регистровани трговачки знак, као и своју контакт адресу, или ако то није могуће, ове податке наводи на амбалажи или документу који прати ЛЗО.

Произвођач обезбеђује да ЛЗО прате прописана упутства и информације на српском језику, које су јасне, разумљиве и читљиве, односно друга прописана документација у складу са тачком 1.4 Прилога 2. овог правилника.

Произвођач уз ЛЗО прилаже Декларацију о усаглашености или обезбеђује њену доступност на својој службеној интернет страници, при чему адресу интернет странице наводи у упутству за употребу.

Произвођач који сматра или има разлога да верује да ЛЗО коју је ставио на тржиште није усаглашена са овим правилником, без одлагања предузима потребне корективне радње како би ту ЛЗО усагласио или, ако је одговарајуће, како би је повукао или опозвао. Такође, ако ЛЗО представља ризик, произвођач о томе одмах обавештава надлежне органе, наводећи детаље нарочито о утврђеној неусаглашености, и о свим предузетим корективним радњама.

На образложен захтев надлежног органа, произвођач доставља информације, односно документацију, у папирном или електронском облику, неопходну за потврђивање усаглашености ЛЗО, на српском језику.

Произвођач сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља ЛЗО коју је ставио на тржиште.

Обавезе заступника

Члан 9.

Произвођач може писаним овлашћењем да овласти заступника да извршава поједине његове обавезе, које заступнику мора да омогући најмање да:

- 1) ставља на располагање Декларацију о усаглашености и техничку документацију надлежним органима тржишног надзора најмање десет година након стављања на тржиште ЛЗО;
- 2) доставља надлежним органима, на образложен захтев, све информације и документацију неопходну за потврђивање усаглашености ЛЗО;
- 3) сарађује са надлежним органима, на захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља ЛЗО обухваћена овлашћењем произвођача.

Произвођач не може да овласти заступника за извршавање обавезе из члана 8. став 1. овог правилника, као ни за сачињавање техничке документације.

Обавезе увозника

Члан 10.

Увозник је дужан да ставља на тржиште само ЛЗО која је усаглашена са захтевима овог правилника.

Увозник обезбеђује, пре стављања ЛЗО на тржиште, да је спроведен прописани поступак оцењивања усаглашености у складу са чланом 18. овог правилника и да је произвођач сачинио потребну техничку документацију. Увозник обезбеђује да је производ означен прописаним знаком усаглашености, односно другим прописаним ознакама, да га прати прописана документација као и да је произвођач испунио своје обавезе у погледу навођења прописаних података у складу са чланом 8. ст. 8. и 9. овог правилника.

Изузетно, за ЛЗО која се увози у Републику Србију, стављање знака усаглашености може обављати и увозник те ЛЗО, у складу са прописима којима се уређује спровођење оцењивања усаглашености и начин стављања и употреба знакова усаглашености.

Увозник који сматра или има разлога да верује да ЛЗО није усаглашена са применљивим битним захтевима из овог правилника, ставља ту ЛЗО на тржиште тек након што је усаглашена

са тим захтевима и, ако представља ризик, о томе обавештава произвођача и надлежне органе тржишног надзора.

Увозник на ЛЗО наводи своје пословно име, регистровано трговачко име или регистровани трговачки знак, као и своју контакт адресу или ако то није могуће, наводи ове податке на амбалажи или документу који прати ЛЗО.

Увозник обезбеђује да ЛЗО прате прописана упутства и информације на српском језику која је сачинио произвођач, односно друга прописана документација у складу са Прилогом 2. из овог правилника.

Увозник обезбеђује да, док је ЛЗО под његовом одговорношћу, услови складиштења или транспорта не угрожавају усаглашеност ЛЗО са прописаним захтевима.

Када је то одговарајуће у односу на ризик који ЛЗО представља, у циљу заштите здравља и безбедности потрошача, увозник врши испитивање узорака ЛЗО на тржишту, обрађује информације и, по потреби, води евиденције рекламација, као и неусаглашене и опозване ЛЗО, и о томе обавештава дистрибутере.

Увозник који сматра или има разлога да верује да ЛЗО коју је ставио на тржиште није усаглашена са овим правилником, без одлагања предузима потребне корективне радње како би ту ЛЗО усагласио или, ако је одговарајуће, како би је повукао или опозвао. Такође, ако ЛЗО представља ризик, увозник о томе одмах обавештава надлежне органе, наводећи детаље нарочито о утврђеној неусаглашености, и о свим предузетим корективним радњама.

Увозник ставља на располагање примерак Декларације о усаглашености и техничку документацију надлежним органима тржишног надзора, на њихов захтев, најмање десет година након стављања ЛЗО на тржиште.

На образложен захтев надлежних органа, увозник доставља информације, односно документацију, у папирном или електронском облику, неопходну за потврђивање усаглашености ЛЗО, на српском језику. Увозник сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља ЛЗО коју је ставио на тржиште.

Обавезе дистрибутера

Члан 11.

Када испоручује ЛЗО на тржишту, дистрибутер је дужан да поступа савесно у вези са захтевима овог правилника.

Пре испоруке ЛЗО на тржишту, дистрибутер је дужан да провери да је ЛЗО означена прописаним знаком усаглашености, односно другим прописаним ознакама и подацима, као и да је прате прописана упутства и информације на српском језику, односно друга прописана документација. Такође, дистрибутер је дужан да провери да су произвођач и увозник испунили захтеве наведене у члану 8. ст. 8. и 9, односно члану 10. став 5. овог правилника.

Ако сматра или има разлога да верује да ЛЗО није усаглашена са захтевима овог правилника, дистрибутер испоручује ЛЗО тек након што је усаглашена са тим захтевима и, ако та ЛЗО представља ризик, о томе обавештава произвођача или увозника као и надлежне органе тржишног надзора.

Дистрибутер обезбеђује да, док је ЛЗО под његовом одговорношћу, услови складиштења или превоза не угрожавају усаглашеност ЛЗО са прописаним захтевима.

Дистрибутер који сматра или има разлога да верује да испоручена ЛЗО није усаглашена са овим правилником, без одлагања предузима потребне корективне радње како би ту ЛЗО усагласио или, ако је одговарајуће, како би је повукао или опозвао. Такође, ако ЛЗО представља ризик, дистрибутер о томе одмах обавештава надлежне органе наводећи детаље, нарочито о утврђеној неусаглашености, и о свим предузетим корективним радњама.

На образложен захтев надлежних органа, дистрибутер доставља информације, односно документацију, у папирном или електронском облику, неопходну за потврђивање усаглашености ЛЗО, на српском језику.

Дистрибутер сарађује са надлежним органима, на њихов захтев, у свим радњама предузетим у циљу избегавања ризика које представља ЛЗО коју је ставио на тржиште.

Посебне обавезе увозника и дистрибутера

Члан 12.

Увозник или дистрибутер који ставља на тржиште ЛЗО под својим именом или трговачким знаком, или измени ЛЗО у мери која утиче на усаглашеност са захтевима из овог правилника, сматра се произвођачем и преузима обавезе произвођача из члана 8. овог правилника у вези са стављањем ЛЗО на тржиште.

Идентификација испоручиоца

Члан 13.

Испоручилац ЛЗО, на захтев надлежног органа надзора, доставља податке о:

- 1) испоручиоцу од кога је набавио ЛЗО;
- 2) испоручиоцу коме је испоручио ЛЗО.

Испоручиоци чувају податке из става 1. овог члана 10 година од датума испоруке ЛЗО.

III. УСАГЛАШЕНОСТ ЛЗО

Претпоставка усаглашености ЛЗО

Члан 14.

Претпоставља се да ЛЗО испуњава битне захтеве за здравље и безбедност из Прилога 2. овог правилника, ако је израђена у складу са српским стандардима за ЛЗО којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди, чији се списак (у даљем тексту: Списак стандарда) саставља и објављује у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

Декларација о усаглашености

Члан 15.

Декларација о усаглашености је изјава којом се потврђује испуњеност применљивих битних захтева за здравље и безбедност из Прилога 2 овог правилника.

Садржина декларације о усаглашености редовно се ажурира, у складу са одговарајућим поступцима оцењивања усаглашености наведеним у прилозима 4–8. из овог правилника.

Ако је ЛЗО предмет других прописа којима се уређују друга питања, а којима је такође прописано сачињавање Декларације о усаглашености, сачињава се једна Декларација о усаглашености у складу са свим применљивим прописима. Наведена декларација садржи идентификацију применљивих прописа, уз навођење броја службених гласила у којима су ти прописи објављени.

Сачињавањем Декларације о усаглашености произвођач преузима одговорност за усаглашеност ЛЗО са захтевима овог правилника.

Декларација о усаглашености, има садржину утврђену овим правилником (Прилог 9.), одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Означавање усаглашености

Члан 16.

Означавање усаглашености спроводи се у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Знак усаглашености на ЛЗО ставља произвођач или његов заступник на видном месту тако да буде читљив и неизбрисив, у складу са прописом којим се уређује начин стављања и употреба

знакова усаглашености, а ако то није могуће или није оправдано због карактеристика ЛЗО, на њену амбалажу или документацију која је прати.

На ЛЗО која је усаглашена са захтевима из овог правилника, пре њеног стављања на тржиште, ставља се знак усаглашености на начин и у облику који је прописан овим правилником.

Знак усаглашености (Прилог 10.), одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Ако је Именовано тело спроводило оцењивање усаглашености или је у том оцењивању учествовало у складу са прилозима 7. и 8. из овог правилника, уз знак усаглашености из Прилога 10. из овог правилника додаје се јединствени број тог тела и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености. Јединствени број именованог тела може ставити именовано тело самостално или, произвођач односно његов заступник уз сагласност именованог тела.

На ЛЗО се могу стављати и други знакови, симболи, натписи или друге ознаке, под условом да се тиме не смањује видљивост, читљивост и/или значење знака усаглашености.

На ЛЗО се не могу стављати други знакови, симболи, натписи или друге ознаке чије стављање је забрањено законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Ако је одређена ЛЗО предмет и других прописа којима се уређују друга питања, а којима се такође прописује стављање знака усаглашености, стављени знак усаглашености означава да је та ЛЗО усаглашена и са захтевима тих других прописа.

IV. ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

Категорије ЛЗО према ризику

Члан 17.

ЛЗО разврстава се на категорије, према ризику.

Категорије ЛЗО према ризику (Прилог 1.), одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Поступци оцењивања усаглашености

Члан 18.

За сваку категорију ЛЗО спроводе се одговарајући поступци оцењивања усаглашености, то:

1) за Категорију I. – Интерна контрола производње (Прилог 4.), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

2) за Категорију II – Преглед типа (Прилог 5.), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део и Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње (Прилог 6.), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

3) Категорију III. Преглед типа (Прилога 5.) из овог правилника и један од следећих поступака, и то:

(1) Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања производа у насумичним интервалима (Прилог 7.), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

(2) Усаглашеност са типом на основу гаранције квалитета процеса производње - обезбеђење квалитета производње (Прилога 8.), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Изузетно, на појединачно произведену ЛЗО, прилагођену одређеном кориснику и разврстану у категорију III, може се применити поступак из става 1. тачке 2) овог члана.

Члан 19.

Да би било именовано за обављање послова оцењивања усаглашености из овог правилника, тело за оцењивање усаглашености мора да испуни захтеве из тач. 1–10. овог члана.

1) Тело за оцењивање усаглашености мора да има статус правног лица регистрованога у Републици Србији.

2) Тело за оцењивање усаглашености мора да буде независно од свих страна заинтересованих за резултате оцењивања усаглашености („трећа страна”) и независно од организације и ЛЗО чију усаглашеност оцењује.

Тело за оцењивање усаглашености које је члан пословног или професионалног удружења које представља организације укључене у активности пројектовања, производње, снабдевања, склапања, коришћења или одржавања ЛЗО чију усаглашеност оцењује, може бити именовано под условом да докаже своју независност и одсуство сукоба интереса.

3) Тело за оцењивање усаглашености, његов директор, односно чланови извршног одбора директора, извршни директори или чланови надзорног одбора и сл. тог тела (у даљем тексту: највише руководство), као и запослена и друга лица ангажована за спровођење активности оцењивања усаглашености (у даљем тексту: особље) не смеју да буду пројектанти, произвођачи, испоручиоци, купци, корисници или одржаваоци ЛЗО чију усаглашеност оцењују, нити смеју да буду заступници било које од тих страна.

Овим се не доводи у питање употреба ЛЗО која је неопходна за рад тог тела или употреба ЛЗО у личне сврхе.

Највише руководство тела за оцењивање усаглашености, као и његово особље не смеју да буду директно укључени у активности пројектовања, производње, испоруке, коришћења или одржавања предметне ЛЗО, нити да буду заступници било које стране укључене у те активности.

Они не смеју да спроводе активности које би могле да утичу на њихово просуђивање и интегритет у вези са пословима оцењивања усаглашености за које су именована, што се нарочито односи на пружање консултантских услуга.

Тело за оцењивање усаглашености мора да обезбеди да активности његових подизвођача не угрожавају поверљивост, објективност и непристрасност у спровођењу активности оцењивања усаглашености.

4) Тело за оцењивање усаглашености и његово особље дужно је да спроводи активности оцењивања усаглашености са највишим степеном професионалног интегритета и са неопходном техничком компетентношћу у одређеној области и не сме да буде изложено било каквим притисцима или другим разлозима и утицајима, посебно финансијским, који би могли да утичу на доношење одлуке и резултате спроведених активности оцењивања усаглашености, нарочито од стране лица или група лица које су заинтересоване за резултате тих активности.

5) Тело за оцењивање усаглашености мора да буде компетентно за спровођење активности оцењивања усаглашености у складу са поступком оцењивања усаглашености за који тражи именовање, без обзира да ли те активности обавља то тело или се те активности обављају под његовом одговорношћу.

За сваку врсту ЛЗО, као и за сваки поступак оцењивања усаглашености, за које тело за оцењивање усаглашености тражи именовање, то тело, и пре и после именовања, мора да има на располагању:

(1) особље са техничким знањем, као и довољним и одговарајућим искуством за обављање послова оцењивања усаглашености;

(2) описе процедура у складу са којима се спроводи оцењивање усаглашености, при чему мора да се обезбеди транспарентност, као и старање о истоветној примени тих процедура. Такође, тело за оцењивање усаглашености мора да има и да примењује правила и процедуре којима су јасно разграничене активности оцењивања усаглашености које спроводи у својству именованог тела и активности које спроводи у другом својству или било које друге активности;

(3) процедуре за обављање активности оцењивања усаглашености које узимају у обзир одговарајуће аспекте организације испоручиоца и ЛЗО чију усаглашеност оцењује, као што су: величина, делатност и структура испоручиоца, ниво сложености технологије предметне ЛЗО, масовна или серијска природа производног процеса.

Тело за оцењивање усаглашености мора да располаже свим неопходним средствима како би могло да, на одговарајући начин, обавља техничке и административне послове у вези са активностима оцењивања усаглашености, као и да има приступ свој неопходној опреми или објектима.

6) Особље задужено за обављање послова оцењивања усаглашености, мора да има и:

(1) одговарајуће стручно и техничко образовање и радно искуство, односно одговарајућу техничку и стручну обуку која обухвата све активности оцењивања усаглашености у вези са којима је тело именовано;

(2) одговарајуће познавање захтева за оцењивање које спроводи и овлашћење за обављање тих оцењивања;

(3) одговарајуће познавање и разумевање битних захтева из Прилога 2 овог правилника, релевантних српских стандарда са списка стандарда и релевантних одредаба закона којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописа који су донети на основу тог закона, посебно прописа којима се обезбеђује усклађеност са хармонизованим законодавством Европске уније;

(4) способност припреме исправа о усаглашености, записа и извештаја о извршеним активностима оцењивања усаглашености у складу са овим правилником.

7) Непристрасност тела за оцењивање усаглашености, односно његовог највишег руководства и особља које спроводи активности оцењивања усаглашености мора да буде гарантована.

Зараде, накнаде, односно награде особља које спроводи активности оцењивања усаглашености не смеју да зависе од броја обављених оцењивања, нити од резултата таквих оцењивања.

8) Тело за оцењивање усаглашености мора да има закључен уговор о осигурању од одговорности за штету од професионалне делатности.

9) Тело за оцењивање усаглашености и његово особље морају да поштују поверљивост података и информација у вези са оцењивањем усаглашености, у складу са законом. Овим се не доводе у питање обавезе које тело за оцењивање усаглашености има према надлежним органима. Права својине штите се у складу са законом.

10) Тело за оцењивање усаглашености мора да учествује у релевантним активностима организација за стандардизацију и активностима група које се оснивају са циљем обезбеђивања координације именованих и/или пријављених тела, односно да обезбеди да његово особље које спроводи активности оцењивања усаглашености буде упознато са активностима тих организација и група. Именовано тело, по правилу, примењује смернице и друге акте група за координацију именованих и/или пријављених тела, у циљу конзистентног и једнако квалитетног обављања послова и спровођења активности оцењивања усаглашености.

Претпоставка о испуњености захтева за именовано тело

Члан 20.

Претпоставља се да тело за оцењивање усаглашености које докаже испуњеност захтева одговарајућих српских стандарда или делова тих стандарда, испуњава и захтеве из члана 19. овог правилника, у мери у којој су ти захтеви обухваћени наведеним стандардима.

Одговарајући српски стандарди из става 1. овог члана су српски стандарди којима су преузети релевантни хармонизовани стандарди који садрже захтеве за тела за оцењивање усаглашености.

Захтеви за именовано тело у вези са његовим подизвођачима

Члан 21.

Именовано тело може да, уз сагласност подносиоца захтева за оцењивање усаглашености, подумовори подизвођача, у земљи или иностранству, за обављање одређених активности у вези са оцењивањем усаглашености за које је то тело именовано. Именовано тело обезбеђује да подизвођач испуњава захтеве из члана 19. овог правилника и доказе о томе чува и ставља на располагање органу надлежном за именовање у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Именовано тело задржава одговорност за послове које обавља подизвођач.

Именовано тело дужно је да органу надлежном за именовање стави на располагање релевантну документацију која се односи на компетентност подизвођача за послове из става 1. овог члана.

V. НАДЗОР НАД ЛЗО И ЗАШТИТНА КЛАУЗУЛА

Члан 22.

Надлежни органи надзора организују и спроводе надзор над ЛЗО у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор, односно законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и посебним законом.

Испоручилац обезбеђује да, без одлагања, буду предузете све неопходне корективне радње како би ЛЗО која је испоручена на тржишту и/или стављена у употребу, а која није усаглашена или постоје разлози да испоручилац сматра да није усаглашена са захтевима из овог правилника, била усаглашена са тим захтевима, повучена или, ако је потребно, опозвана.

Ако ЛЗО која је испоручена на тржишту и/или стављена у употребу, представља ризик са становишта заштите јавног интереса, односно није усаглашена са захтевима овог правилника, испоручилац о томе надлежном органу надзора, без одлагања, доставља обавештење, које садржи и податке о неусаглашености и предузетим корективним радњама, у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, односно посебним законом.

Корективне радње из става 2. овог члана предузимају се за сву неусаглашену ЛЗО испоручену на тржишту и то сразмерно ризику који таква ЛЗО представља.

Ако је за ЛЗО из става 3. овог члана издата исправа о усаглашености у складу са овим правилником, именовано тело које је издало ту исправу се обавештава о утврђеној неусаглашености.

Ако нису предузете корективне радње у складу са ставом 2. овог члана, предузимају се одговарајуће мере, у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и посебним законом.

Заштитна клаузула

Члан 23.

Испорука или употреба ЛЗО која је испоручена на тржиште и/или стављена у употребу, чија је усаглашеност оцењена у складу са овим правилником, на коју је стављен знак усаглашености и за коју је сачињена декларација о усаглашености, коју прати прописана документација и која се користи у складу са предвиђеном наменом или у условима који се могу разумно предвидети, а за који се утврди да представља ризик са аспекта заштите јавног интереса обухваћеног овим правилником, може се ограничити или забранити или та ЛЗО може бити повучена или опозвана, у складу са законима којима се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, тржишни надзор, безбедност и здравље на раду и овим правилником.

Поступање са ЛЗО која представља ризик

Члан 24.

Надлежни орган надзора, ако има довољно разлога да верује да ЛЗО представља ризик за здравље и безбедност људи или за други аспект заштите јавног интереса, проверава да ли та ЛЗО испуњава примењиве захтеве овог правилника.

Испоручилац је дужан да сарађује са органом из става 1. овог члана.

Ако у вршењу провера из става 1. овог члана утврди да ЛЗО није усаглашена са прописаним захтевима, надлежни орган надзора, без одлагања налаже испоручиоцу да предузме одговарајуће корективне радње како би ту ЛЗО усагласио са тим захтевима, повукао или опозвао у разумном року, о чему одлучује сразмерно ризику који ЛЗО представља.

Надлежни орган надзора о утврђеној неусаглашености из става 3. овог члана обавештава именовано тело које је издало исправу о усаглашености за предметну ЛЗО, односно, када је то примењиво, надлежни орган који је издао или признао исправу о усаглашености.

Испоручилац обезбеђује предузимање корективних радњи из става 3. овог члана за сву ЛЗО коју је испоручио на тржишту, за коју је утврђено да представља ризик.

Надлежни орган надзора предузима мере за забрану или ограничавање испоруке, односно употребе ЛЗО, односно њено повлачење или опозив, уколико испоручилац не предузме корективне радње у року из става 3. овог члана.

На мере које надлежни орган надзора предузима у складу са ставом 6. овог члана примењују се одредбе о рестриктивним мерама прописане посебним законом.

Поступање са усаглашеном ЛЗО која представља ризик

Члан 25.

Када се након спроведеног поступка у складу са чланом 24. став 1. овог правилника утврди да ЛЗО пројектована и израђена у складу са овим правилником, ипак представља ризик за здравље или безбедност лица, испоручилац предузима све одговарајуће радње како би обезбедио да предметна ЛЗО, када је ставља на тржиште, више не представља ризик, као и да је повуче са тржишта или опозове у разумном року, сразмерно природи ризика.

Испоручилац обезбеђује предузимање корективних радњи за сву ЛЗО из става 1. овог члана коју је испоручио на тржишту.

Формална неусаглашеност ЛЗО

Члан 26.

Сматра се да је ЛЗО формално неусаглашена ако се после испоруке на тржишту утврди једна од следећих неусаглашености:

- 1) стављање знака усаглашености супротно одредбама члана 16. овог правилника;
- 2) одсуство знака усаглашености;
- 3) одсуство јединственог броја именованог тела које је учествовало у оцењивању усаглашености, или стављање јединственог броја именованог тела супротно одредбама члана 16. овог правилника;
- 4) несачињавање декларације о усаглашености или неисправно сачињавање декларације о усаглашености;
- 5) недоступност или некомплетност техничке документације;
- 6) одсуство, некомплетност или нетачност информација из члана 8. став 7. и члана 10 став 3. овог правилника;
- 7) неиспуњавање других захтева из члана 8. или члана 10. овог правилника;

У случају неотклањања или понављања формалне неусаглашености, предузимају се мере у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Од дана почетка примене овог правилника до дана ступања на снагу АСАА споразума за ЛЗО на коју се примењује овај правилник или, ако тај уговор не буде закључен, до дана приступања Републике Србије Европској унији, означавање усаглашености ЛЗО обавља се стављањем Српског знака усаглашености у складу са овим правилником и посебним прописима.

Члан 28.

Тела за оцењивање усаглашености која су именована у складу са прописом из члана 29. овог правилника обављају послове оцењивања усаглашености, у складу са чланом 18. овог правилника, до окончања поступка именовања у складу са овим правилником.

Тела за оцењивање усаглашености из става 1. овог члана, могу да поднесу захтев за именовање органу надлежном за именовање у складу са овим правилником најкасније шест месеци од дана почетка његове примене.

Тела за оцењивање усаглашености из става 1. овог члана, која не поднесу захтев за именовање у року из става 2. овог члана, односно тела за оцењивање усаглашености за која орган надлежан за именовање, по поднетом захтеву, утврди да не испуњавају захтеве из овог правилника, неће моћи да обављају послове оцењивања усаглашености као именована тела у складу са овим правилником.

Исправе о усаглашености које су, до дана почетка примене овог правилника, тела из става 1. овог члана издала са роком важења, важе до истека рока на који су издате, а исправе о усаглашености које су та тела, на основу прописа из члана 29. издала без рока важења, важе до 21. априла 2023. године.

Члан 29.

Даном почетка примене овог правилника престаје да важи Правилник о личној заштитној опреми („Службени гласник РС”, број 100/11).

Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 119-01-339/2018-07
У Београду, 26. фебруар 2020. године

МИНИСТАР

Горан Кнежевић

КАТЕГОРИЈЕ ЛЗО ПРЕМА РИЗИКУ

Овим прилогом утврђују се категорије ризика од којег ЛЗО треба да заштити корисника.

Категорија I.

Категорија I. обухвата искључиво следеће минималне ризике:

- 1) површинско механичко деловање;
- 2) контакт са блажим средствима за чишћење или продужени додир са водом;
- 3) додир са врућим површинама чија температура не прелази 50°C;
- 4) оштећење очију услед излагања сунчевој светлости (не током посматрања Сунца);
- 5) атмосферске утицаје који нису екстремне природе.

Категорија II.

Категорија II. обухвата ризике који нису наведени у категоријама I. и III.

Категорија III.

Категорија III. обухвата ризике који могу изазвати смрт или озбиљно и трајно оштећење здравља и то од:

- 1) супстанци и смеша које су опасне по здравље;
- 2) атмосфера са недостатком кисеоника;
- 3) штетних биолошких агенса;
- 4) јонизујућег зрачења
- 5) средине са високом температуром чији се ефекат може упоредити са ефектом температуре ваздуха од +100°C или вишом;
- 6) средине са ниском температуром чији се ефекти могу упоредити са ефектом температуре ваздуха од -50°C или нижом;
- 7) падова са висине;
- 8) струјног удара и рада под напоном;
- 9) утапања;
- 10) посекотина при раду са ручном моторном тестером;
- 11) млазова високог притиска;
- 12) прострелних рана или убода ножем;
- 13) штетне буке.

БИТНИ ЗАХТЕВИ ЗА ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ

Примена битних захтева за здравље и безбедност из овог прилога је обавезна.

Обавезе које се односе на битне захтеве за здравље и безбедност примењују се само ако постоји одговарајући ризик од којег предметна ЛЗО треба да штити.

Битни захтеви за здравље и безбедност примењују се тако да се у обзир узимају најновија достигнућа и постојећа пракса у време пројектовања и производње, као и технички и економски захтеви који одговарају високом степену заштите здравља и безбедности.

Произвођач спроводи процену ризика како би идентификовао ризике који се односе на ЛЗО коју производи.

Приликом пројектовања и израде произвођач узима у обзир извршену процену.

Приликом пројектовања и производње ЛЗО, и приликом израде упутстава, произвођач осим предвиђене намене ЛЗО, узима у обзир и употребу која се може разумно предвидети.

Када је то применљиво, мора се обезбедити здравље и безбедност особа које нису корисници.

1. ОПШТИ ЗАХТЕВИ ЗА СВУ ЛЗО

ЛЗО мора да обезбеди одговарајућу заштиту од свих могућих ризика, у складу са предвиђеном наменом.

1.1. Начела пројектовања

1.1.1. Ергономија

ЛЗО мора бити пројектована и израђена тако да у условима предвиђене намене корисник може несметано да обавља делатност и да има највиши могући ниво заштите.

1.1.2. Нивои и класе заштите

1.1.2.1. Највиши могући ниво заштите

Оптималан ниво заштите који се мора узети у обзир код пројектовања је онај изнад кога би ограничења приликом употребе ЛЗО спречавала њену ефикасну намену за време излагања ризику или нормалног обављања активности.

1.1.2.2 Класе заштите примерене различитим нивоима ризика

Када се може разликовати више нивоа истог ризика при различитим условима употребе ЛЗО, приликом пројектовања морају се узети у обзир одговарајуће класе заштите.

1.2. Нешкодљивост ЛЗО

1.2.1. Одсуство ризика и других штетних фактора

ЛЗО мора бити пројектована и израђена тако да спречи ризике и друге штетне факторе у предвиђеним условима употребе.

1.2.1.1. Материјали погодни за израду ЛЗО

Материјали и делови ЛЗО, укључујући и продукте њиховог разлагања, не смеју неповољно да утичу на хигијену или здравље корисника.

1.2.1.2. Својства површине делова ЛЗО која може бити у додиру са корисником

Површина сваког дела ЛЗО која је или може бити у додиру са корисником приликом ношења не сме бити груба, оштрих ивица, избочина или таква да изазива претеране надражаје или повреде.

1.2.1.3. Максимална дозвољена сметња кориснику

Свако ограничење у покрету, у заузимању одговарајућег положаја тела и чулном опажању при употреби ЛЗО мора бити сведено на минимум. Осим тога, употреба ЛЗО не сме да проузрокује покрете који би могли да угрозе корисника.

1.3. Удобност и ефикасност

1.3.1. Прилагођавање ЛЗО кориснику

ЛЗО мора бити пројектована и израђена тако да се олакшава правилно постављање на корисника и да остане на месту током предвиђеног периода употребе, узимајући у обзир факторе средине, покрете које треба учинити и положаје тела.

ЛЗО мора да има могућност прилагођавања кориснику помоћу одговарајућих система подешавања и причвршћивања или одговарајућим распоном величине.

1.3.2. Лакоћа и чврстоћа ЛЗО

ЛЗО мора да буде што је могуће лакша, без угрожавања чврстоће и ефикасности.

Осим додатних битних захтева за посебне ризике из тачке 3. овог прилога, ЛЗО мора бити у стању да издржи утицаје и појаве својствене за предвиђене услове употребе.

1.3.3. Компатибилност различитих класа и типова ЛЗО пројектованих за истовремену употребу

Ако исти произвођач ставља на тржиште више модела ЛЗО различитих врста или типова ради обезбеђивања истовремене заштите суседних делова тела корисника од комбинованих ризика, ти модели морају да буду компатибилни.

1.3.4. Заштитна одећа са заменљивим штитницима

Заштитна одећа са заменљивим штитницима представља ЛЗО и оцењује се као комбинација током поступака оцењивања усаглашености.

1.4. Информације које даје произвођач

Осим пословног имена односно назива и адресе седишта произвођача и/или његовог заступника, произвођач приликом стављања ЛЗО на тржиште, на српском језику, даје прецизне и разумљиве писане информације о:

(1) складиштењу, употреби, чишћењу, одржавању, сервисирању и дезинфекцији. Производи за чишћење, одржавање или дезинфекцију које препоручује произвођач не смеју да имају негативан ефекат на ЛЗО или кориснике када се примењују у складу са одговарајућим упутствима;

(2) перформансама забележеним током техничких испитивања којима се проверава ниво или класа заштите коју пружа испитивана ЛЗО;

(3) одговарајућим додацима ЛЗО и карактеристикама одговарајућих резервних делова;

(4) класама заштите које одговарају различитим нивоима ризика и о одговарајућим ограничењима у употреби;

(5) року употребе или веку трајања ЛЗО или неке од њених компоненти;

(6) врсти амбалаже погодној за транспорт;

- (7) значењу свих ознака (у складу са тачком 2.12. овог прилога);
  - (8) ризику од којег ЛЗО треба да заштити;
  - (9) позивању на овај правилник и, по потреби, на друге применљиве прописе;
  - (10) пословном имену односно називу, адреси и јединственом броју именованог тела које је учествовало у поступку оцењивања усаглашености ЛЗО;
  - (11) позивању на примењене српске стандарде или на друге техничке спецификације кад су оне примењене;
  - (12) интернет адреси на којој је доступна декларација о усаглашености.
- Информације из подтач. (9)–(12) тачке 1.4. овог прилога не морају се налазити у упутству произвођача, ако је уз ЛЗО приложена декларација о усаглашености.

2. ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ ЗАЈЕДНИЧКИ ЗА ВИШЕ ВРСТА ИЛИ ТИПОВА ЛЗО

2.1. ЛЗО са уграђеним системима за подешавање

Ако ЛЗО има уграђене системе за подешавање, ти системи морају да буду пројектовани и израђени тако да се подешавања не поремете без знања корисника под предвиђеним условима употребе.

2.2. ЛЗО која у потпуности покрива делове тела које треба заштитити

ЛЗО која у потпуности покрива делове тела које треба заштитити мора бити довољно ваздушно пропусна да спречи претерано знојење током употребе, а ако то није случај, мора бити опремљена средствима која упијају зној.

2.3. ЛЗО за лице, очи и органе за дисање

ЛЗО за лице, очи или органе за дисање мора да буде таква да у најмањој могућој мери ограничава видно поље или оштрину вида корисника.

Степен оптичке неутралности система за вид ових врста ЛЗО мора да буде такав да омогући кориснику прецизан и дуготрајан рад.

Ако је потребно, ЛЗО мора да буде обрађена или опремљена тако да се спречи кондензација.

Модел ЛЗО намењени корисницима којима треба корекција вида морају омогућити ношење наочара или контактних сочива.

2.4. ЛЗО подложна старењу

Ако је познато да на пројектоване перформансе нове ЛЗО значајно утиче старење, датум производње и/или, ако је то могуће, век трајања ЛЗО морају да буду неизбрисиво означени на сваком примерку ЛЗО или на свакој заменљивој компоненти ЛЗО које се стављају на тржиште, и то на такав начин да се спречи свако погрешно тумачење. Овај податак мора да буде неизбрисиво означен и на амбалажи.

Ако произвођач није у могућности да пружи податке о веку трајања ЛЗО, његова упутства морају да пруже све информације потребне да се купцу или кориснику омогуци да одреди разуман век трајања имајући у виду квалитет модела и задовољавајуће услове складиштења, коришћења, чишћења, сервисирања и одржавања.

Ако поступци чишћења које препоручује произвођач могу довести до старења и осетног и брзог погоршања перформанси ЛЗО, произвођач мора, где је то могуће, на сваки примерак ЛЗО стављен на тржиште, ставити знак који показује колико се највише чишћења може обавити пре прегледа или одбацивања опреме. Ако то не уради, произвођач мора те информације да наведе у пратећој документацији.

2.5. ЛЗО која може бити захваћена неким другим објектом у току употребе

Када предвиђени услови употребе нарочито укључују ризик да ЛЗО буде захваћена објектима у покрету стварајући опасност за корисника, ЛЗО мора да поседује одговарајући праг отпорности изнад кога се саставни део ломи и елиминише опасност.

2.6. ЛЗО за употребу у потенцијално експлозивној атмосфери

ЛЗО намењена за употребу у потенцијално експлозивној атмосфери мора бити пројектована и израђена тако да не може бити извор електричног, електростатичког или ударом изазваног лука или варнице који би могли да запале експлозивну смешу.

2.7. ЛЗО намењена за употребу у хитним случајевима или за брзо постављање и/или скидање

ЛЗО намењена за употребу у хитним случајевима или за брзо постављање и/или скидање мора да буде пројектована и израђена тако да се време потребно за њихово постављање и (или) скидање сведе на минимум.

Сви саставни системи који омогућавају правилно постављање или скидање ЛЗО са корисника морају да омогуће да корисник њима рукује брзо и једноставно.

2.8. ЛЗО за употребу у веома опасним ситуацијама

ЛЗО за употребу у веома опасним ситуацијама мора да садржи нарочито податке произвођача намењене искључиво оспособљеним и обученим појединцима који су квалификовани да их тумаче и обезбеде кориснику правилну употребу такве ЛЗО.

Подацима из става 1. ове тачке, између осталог, мора да се опише поступак који се примењује како би се потврдило да је ЛЗО исправно подешена и да функционише када је носи корисник.

Ако ЛЗО има аларм који се активира у одсуству предвиђеног нивоа заштите, тај аларм мора да буде тако пројектован и смештен да га корисник може опазити у условима за које је та ЛЗО намењена.

2.9. ЛЗО која садржи компоненте које корисник може да подешава или скида

Све компоненте ЛЗО које корисник може да подешава или скида ради замене морају бити пројектоване и израђене тако да се олакша њихово подешавање, причвршћивање и скидање без алата.

2.10. ЛЗО за спајање, односно повезивање на друге, спољне додатне уређаје

Ако ЛЗО укључује систем који омогућава спајање, односно повезивање са другим, спољним додатним уређајем, механизам за спајање мора бити пројектован и израђен тако да омогући да се монтира само на одговарајућу опрему.

2.11. ЛЗО са уграђеним системом за циркулацију флуида

Ако ЛЗО укључује систем за циркулацију флуида, он мора бити изабран, односно пројектован и уграђен тако да омогућава обнављање флуида у близини целог дела тела који се штити, без обзира на покрете и положај тела корисника у предвиђеним условима употребе.

2.12. ЛЗО са једном или више идентификационих ознака или ознака за распознавање које су у непосредној или посредној вези са здрављем и безбедношћу

Ознаке за идентификацију или препознавање које су у непосредној или посредној вези са здрављем и безбедношћу и које су стављене на ове врсте или типове ЛЗО треба по могућности да буду у облику усклађених пиктограма или идеограма и морају да остану савршено читљиве током предвиђеног века трајања ЛЗО.

Ознаке из става 1. ове тачке, морају да буду и потпуне, прецизне и разумљиве како би се спречило било какво погрешно тумачење.

Када ознаке из ст. 1. и 2. ове тачке садрже речи или реченице, оне морају бити на српском језику.

Ако је ЛЗО (или компоненте ЛЗО) сувише малих димензија да би све или део неопходних ознака биле стављене на њу, битне информације морају бити наведене на амбалажи и у упутству произвођача за употребу ЛЗО.

2.13. ЛЗО у облику одеће која видљиво указује на присуство корисника

ЛЗО у облику одеће која је намењена за предвидљиве услове употребе, у којима присуство корисника мора бити јасно и појединачно уочљиво, мора да има једно (или више) адекватно постављено средство или уређај за емитовање директног или рефлектујућег видљивог зрачења одговарајућег светлосног интензитета и фотометријских и колориметријских својстава.

2.14. ЛЗО намењена за заштиту од више ризика

Сва ЛЗО пројектована да заштити корисника од више потенцијално истовремених ризика мора бити пројектована и израђена тако да испуњава, пре свега, битне захтеве за заштиту специфичне за сваки од тих ризика (у складу са тачком 3. овог прилога).

3. ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ РИЗИКЕ

3.1. Заштита од механичких удара

3.1.1. Удар проузрокован падајућим предметима или пројектилима и сударом делова тела са препреком

ЛЗО погодна за заштиту од ове врсте ризика мора да има способност да апсорбује ударац како би се спречила повреда услед смрскавања или пробоја заштићеног дела тела, и то бар до нивоа јачине удараца изнад којег би претеране димензије или маса дела опреме која апсорбује ударац спречили ефикасну употребу ЛЗО у предвиђеном периоду ношења.

3.1.2. Падови

3.1.2.1. Спречавање падова услед клизања

Ђонови за обућу против клизања морају бити пројектовани, израђени или опремљени додатним елементима тако да се обезбеди задовољавајуће приањање с обзиром на природу или стање површине.

3.1.2.2. Спречавање падова са висине

ЛЗО која је намењена за спречавање падова са висине или њихових последица, мора да буде пројектована да спречи пад са висине или његове последице, тако што ће укључивати каишеве за тело и систем причвршћивања који се могу повезати са поузданим спољашњим сидриштем.

ЛЗО мора бити пројектована тако да се под предвидивим условима коришћења вертикални пад корисника ублажи, да спречи судар са препрекама, а да сила кочења не достигне граничну вредност на којој се може очекивати да дође до телесне повреде, кидања или пробоја неког дела ЛЗО, што би могло изазвати пад корисника.

ЛЗО из става 1. ове тачке мора обезбедити и да се после кочења корисник задржи у правилном положају у коме може да очекује помоћ, ако је потребно.

У упутствима произвођача се морају посебно навести све битне информације које се односе на:

1) захтеване карактеристике потребне за поуздано сидриште и неопходан минимални слободан простор испод корисника;

2) исправан начин стављања каишева на тело и повезивање система за причвршћивање на поуздано сидриште.

3.1.3. Механичке вибрације

ЛЗО пројектована да спречи дејство механичких вибрација мора да обезбеди одговарајућа пригушења штетних вибрација за део тела под ризиком.

3.2. Заштита од статичког сабијања дела тела

ЛЗО пројектована да заштити део тела од статичког притиска који изазива сабијање мора да омогући довољно ублажавање утицаја тог притиска како би се спречиле озбиљне повреде или хроничне тегобе корисника.

3.3. Заштита од механичких повреда

Материјали који улазе у састав ЛЗО и остале компоненте ЛЗО пројектовани за заштиту целог или дела тела од површинских повреда проузрокованих машинама, као што су огуљотине, убоди, посекоине или уштинућа, морају бити изабрани и интегрисани, као и пројектовани тако да се обезбеди да ова ЛЗО буде довољно отпорна на хабање, пробијање и засецање (у складу са тачком 3.1. овог прилога) под предвидивим условима употребе.

3.4. Заштита у течностима

3.4.1. Заштита од утапања

ЛЗО пројектована да спречи утапање мора да обезбеди да се корисник, који може бити исцрпљен, или у несвести после пада у течност, што је брже могуће врати на површину без опасности по здравље и мора да га одржава на површини у положају који омогућава дисање док чека помоћ.

ЛЗО може имати потпуну или делимичну способност плутања или може бити напумпана, удубљавањем устима или помоћу гаса који се ослобађа ручно или аутоматски.

Под предвиђеним условима употребе:

1) ЛЗО мора да издржи последице утицаја течног медија и фактора спољне средине својственог том медију, без умањења своје употребљивости;

2) ЛЗО на надувавање мора омогућити брзо и потпуно надувавање.

Када предвиђени услови употребе то захтевају, одређене врсте ЛЗО морају да задовоље још један или више следећих додатних захтева:

1) морају да имају све уређаје за надувавање наведене у другој алинеји овог става и/или светлосни или звучни сигнални уређај;

2) морају имати уређај за качење и причвршћивање тела, тако да се корисник може подићи из течности;

3) морају бити прикладне за дужу употребу током активности у оквиру којих је корисник (и у случају када је одевен) изложен ризику од пада у течност или потапања.

3.4.2. Помоћна средства за плутање

Под помоћним средствима за плутање сматра се ЛЗО у облику одеће која ће, у зависности од своје предвиђене употребе, обезбедити ефикасан степен плутања и која је за време ношења безбедна и обезбеђује одржавање на води.

У предвидивим условима употребе, одећа из става 1. ове тачке не сме да ограничава слободу кретања корисника, али мора да му омогући, нарочито, да плива, да побегне од опасности или да спаси друга лица.

3.5. Заштита од штетног дејства буке

ЛЗО пројектована за спречавање штетног дејства буке мора да пригуши буку до те мере да еквивалентни ниво буке којој је корисник изложен не прелази ни под каквим околностима дневне граничне вредности утврђене посебним прописом којим се уређује заштита запослених од ризика везаних за изложеност буци на послу.

Сва ЛЗО мора да има ознаку која указује на ниво пригушења буке и вредност индекса заштите који пружа ЛЗО, а ако то није могуће, ознака се мора причврстити на амбалажу.

3.6. Заштита од топлоте и/или ватре

ЛЗО пројектована да заштити цело тело или део тела од дејства топлоте и/или ватре мора да поседује способност топлотне изолације и механичку чврстоћу која одговара предвидивим условима употребе.

3.6.1. Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте

Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте за заштиту од топлотног зрачења и конвективне топлоте морају да имају одговарајући коефицијент преноса топлоте и деловања топлоте и да буду довољно незапаљиви да спрече сваки ризик од спонтаног паљења под предвидивим условима употребе.

Ако спољашност материјала из става 1. ове тачке мора да буде рефлектујућа, моћ рефлектовања мора бити одговарајућа интензитету пренете топлоте услед зрачења у инфрацрвеном опсегу.

Материјали из става 1. ове тачке намењени за краткотрајну употребу у окружењу високе температуре и ЛЗО која може бити изложена прскању врелим производима, као што су велике количине растопљеног материјала, осим карактеристика из ст. 1. и 2. ове тачке, мора да поседује и довољан термички капацитет да задржи највећи део примљене топлоте док корисник не напусти опасно место и скине своју ЛЗО.

Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте који могу бити попрскани великом количином врелих ствари, морају да имају и одговарајућу способност апсорпције механичких удара (у складу са тачком 3.1. овог прилога).

Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте који могу случајно да дођу у контакт са пламеном и они који се користе у производњи противпожарне опреме морају да поседују незапаљивост која одговара класи ризика везаног за предвидиве услове употребе. Ти материјали не смеју да се истопе при излагању пламену нити да доприносе ширењу пламена.

3.6.2. Потпуно комплетирана ЛЗО спремна за употребу

У предвидивим условима употребе:

1) За време ношења ЛЗО, акумулирана топлота пренета на угрожени део тела мора да буде довољно ниска како би се спречило достизање прага бола или оштећење здравља корисника, у било којим околностима;

2) ЛЗО мора, ако је потребно, да спречи продор течности или паре и не сме да изазива опекотине изазване контактом између свог заштитног омотача и корисника.

Ако ЛЗО обухвата уређаје за хлађење који упијају топлоту путем испаравања течности или сублимацијом, њихова израда мора бити таква да се испарљиве материје ослобађају ван спољног заштитног слоја, а не према кориснику.

Ако ЛЗО укључује уређај за дисање, он мора адекватно да испуни заштитне функције за предвидиве услове употребе.

У упутствима произвођача која прате сваки примерак ЛЗО намењен за краткотрајну употребу у окружењу високе температуре, морају се навести сви битни подаци за одређивање максималног дозвољеног излагања корисника топлоти која се преноси преко опреме када се употребљава у складу са својом предвиђеном наменом.

3.7. Заштита од хладноће

ЛЗО пројектована да заштити цело тело или његов део од дејства хладноће мора да поседује способност топлотне изолације и механичку чврстоћу који одговарају предвидивим условима употребе.

3.7.1. Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте погодне за заштиту од хладноће морају имати довољно низак коефицијент преноса топлотног флукса који се захтева за предвидиве услове употребе.

Савитљиви материјали и остале компоненте ЛЗО намењени за употребу на ниским температурама морају задржати степен савитљивости потребан за неопходне покрете и положаје тела.

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте који могу бити запљуснути великом количином хладних супстанци морају да поседују довољну способност апсорбовања механичког удара (у складу са тачком 3.1. овог прилога).

3.7.2. Потпуно комплетирана ЛЗО спремна за употребу

У предвидивим условима употребе:

1) Количина топлоте која се губи употребом ЛЗО од стране корисника мора бити довољно мала да спречи достизање прага бола или оштећење здравља на било којем делу тела, укључујући врхове прстију на рукама и ногама, под било каквим околностима.

2) ЛЗО мора што више да спречи продор течности као што је киша и не сме изазвати повреде услед додира између хладног заштитног омотача и корисника.

Ако ЛЗО укључује уређај за дисање, он мора на одговарајући начин испунити заштитне функције за предвидиве услове употребе.

У упутству произвођача, које прати сваки примерак ЛЗО која је намењена за краткотрајно коришћење у окружењу ниске температуре, морају да се наведу сви битни подаци о максималном дозвољеном излагању корисника хладноћи која се преноси преко опреме.

3.8. Заштита од електричног удара

3.8.1. Изолациона опрема

ЛЗО пројектована да заштити цело тело или његов део од дејства електричне струје мора пружити довољну изолацију од напона коме корисник може да буде изложен под најнеповољнијим условима.

Ради остваривања заштите из става 1. ове тачке, материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте ових класа ЛЗО морају да буду тако одабрани, пројектовани и уграђени да се

обезбеди да електрична струја која продре кроз заштитни омотач, мерена под условима испитивања који се подударају са онима који се вероватно могу појавити на терену, буде умањена и увек испод максималне дозвољене вредности.

Одређене врсте ЛЗО које су намењене искључиво за коришћење у току рада са електричним инсталацијама које су или које могу бити под напоном, као и њихова амбалажа, морају да носе ознаке које указују на заштитну класу или одговарајући радни напон, серијски број и датум производње. Изван заштитног омотача такве ЛЗО мора да се обезбеди простор за накнадно уписивање датума почетка употребе и датума периодичних испитивања или прегледа који се морају обавити.

Упутства произвођача морају да укажу на искључиву намену ЛЗО из става 3. ове тачке, као и природу и учесталост диелектричних испитивања којима ће бити изложени током њиховог века употребе.

3.8.2. Проводна опрема

ЛЗО предвиђена за рад под високим напоном мора бити пројектована и израђена тако да обезбеди непостојање разлике потенцијала између корисника и инсталација на којима ради.

3.9. Заштита од зрачења

3.9.1 .Нејонизујуће зрачење

ЛЗО пројектована за заштиту од акутних или хроничних оштећења очију проузрокованих нејонизујућим зрачењем, мора да омогући да се апсорбује или одбија већи део енергије која се зрачи у опсегу штетних таласних дужина, без ометања преноса видљивог дела спектра, перцепције контраста и способности разликовања боја под предвидивим условима употребе.

Ради остваривања заштите из става 1. ове тачке, заштитне наочаре морају да буду пројектоване и израђене тако да за сваку штетну таласну дужину имају фактор спектралног преноса који ће свести на минимум густину енергије светлосног зрачења која кроз филтер долази до ока корисника, као и да никада не прелази максимално дозвољене вредности излагања.

Осим захтева из става 2. ове тачке, наочаре не смеју да погоршају или изгубе своје карактеристике као последицу дејства зрачења емитованог у предвидивим условима коришћења, и сви примерци на тржишту морају да имају број заштитног фактора који одговара графикону спектралне расподеле њиховог фактора преноса.

Наочаре погодне за изворе зрачења исте врсте морају бити класификоване по растућем редоследу њиховог броја заштитног фактора, а упутства произвођача треба да указују, нарочито, на начин одабира најприкладније ЛЗО имајући у виду факторе реалних услова за употребу као што су растојање од извора и спектрална расподела енергије зрачења на том растојању.

Произвођач мора да означи одговарајућим бројем заштитног фактора све примерке наочара са филтером.

3.9.2. Јонизујуће зрачење

3.9.2.1. Заштита од спољне радиоактивне контаминације

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте пројектовани тако да заштите цело тело или његов део од радиоактивне прашине, гасова, течности или њихових смеша морају да буду тако изабрани или пројектовани и састављени да се осигура да ова опрема ефикасно спречава продирање контаминирајућих материја под предвидивим условима употребе.

У зависности од природе или стања ових контаминирајућих материја, неопходна заптивеност се може обезбедити помоћу непропусних заштитних омотача и/или било којим другим одговарајућим средствима, попут вентилационих и система са натпритиском

пројектованих да се спречи повратно расипање (поновно ширење) тих контаминирајућих материја.

Све мере деконтаминације које се примењују на ЛЗО не смеју да угрозе њено могуће поновно коришћење у периоду предвидљивог века коришћења ових класа опреме.

3.9.2.2. Заштита од спољног озрачивања

ЛЗО намењена да обезбеди потпуну заштиту корисника од спољних озрачивања или, бар њихово слабљење, мора бити пројектована тако да заустави зрачење електрона мале енергије (нпр. бета) или фотона (нпр. икс, гама).

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте врста ЛЗО из става 1. ове тачке морају да буду одабрани или пројектовани и уграђени тако да се обезбеди степен заштите корисника који се захтева под предвидивим условима употребе, као и да не доведе до повећања трајања изложености услед покрета, положаја или кретања корисника (у складу са тачком 1.3.2. овог прилога).

ЛЗО мора имати знак којим се означава да је тип и дебљина материјала од којих је израђена ЛЗО погодан за предвидиве услове употребе.

3.10. Заштита од опасних материја и инфективних агенса

3.10.1. Заштита органа за дисање

ЛЗО намењена за заштиту органа за дисање мора да омогући да се корисник снабдева ваздухом за дисање када је изложен загађеној атмосфери и/или ниској концентрацији кисеоника.

Ваздух за дисање који се доводи до корисника преко ЛЗО мора се добити на одговарајући начин, као што је филтрација загађеног ваздуха, кроз заштитни уређај или цевоводима из спољног незагађеног извора.

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте ових врста ЛЗО из става 1. ове тачке морају да буду тако одабрани или пројектовани и уграђени да се обезбеди правилно дисање корисника и респираторна хигијена током датог периода ношења у предвидивим условима употребе.

Непропусност обрине и пад притиска при удисању и, у случају уређаја за филтрирање, капацитет прецишћавања, морају да буду такви да у довољној мери спрече продор загађивача из атмосфере, тако да не буде угрожено здравље и хигијена корисника.

ЛЗО из става 1. ове тачке, мора да има одговарајућу ознаку за идентификацију произвођача и мора да буде снабдевана прецизним специфичним подацима тог типа опреме који, заједно са упутствима за употребу, омогућавају обученом и квалификованом кориснику да правилно употребљава ову ЛЗО.

Упутства произвођача морају, у случају филтрирајућих апарата, да садрже рок складиштења филтера ако су нови и у оригиналној амбалажи.

3.10.2. Заштита од додира са кожом и оком

ЛЗО намењена за спречавање површинског додира целог тела или његовог дела са опасним супстанцама и инфективним агенсима мора да буде у стању да спречи продор или ширење таквих супстанци кроз заштитни омотач у предвидивим условима употребе.

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте ових врста ЛЗО из става 1. ове тачке, морају да буду тако одабрани или пројектовани и уграђени да се обезбеди, колико је то могуће, непропусност која ће омогућити продужено коришћење или, у недостатку тога, делимичну непропусност која ограничава период ношења.

Када, на основу своје природе и предвидивих услова њихове употребе, одређене опасне или инфективне супстанце поседују велику продорну моћ која ограничава трајање заштите коју

пружа ЛЗО из става 1. ове тачке, та опрема мора бити подвргнута стандардним испитивањима, са циљем њихове класификације на основу ефикасности.

ЛЗО из става 3. ове тачке за коју се сматра да је у складу са спецификацијама испитивања мора имати знак који показује називе, или, ако то није могуће, кодове супстанци које се користе у испитивањима и одговарајући стандардни период заштите. Упутства произвођача такође морају да садрже објашњење кодова (ако је потребно), детаљан опис стандардних испитивања и све потребне информације за одређивање максималног дозвољеног периода ношења у различитим предвидивим условима употребе.

3.11. Ронилачка опрема

Опрема за дисање мора да омогући снабдевање корисника гасовитом смешом за дисање у предвидивим условима употребе, а нарочито узимајући у обзир максималну дубину зарона.

Када предвидиви услови употребе то захтевају, ронилачка опрема мора да садржи:

- 1) одело које штити корисника од притиска који настаје услед дубине зарона (у складу са тачком 3.2. овог прилога) и/или од хладноће (у складу са тачком 3.7. овог прилога);
- 2) алармни уређај пројектован да тренутно упозорава корисника о скором прекиду снабдевања гасовитом смешом за дисање (у складу са тачком 2.8. овог прилога);
- 3) уређај за спасавање које омогућава кориснику да се врати на површину (у складу са тачком 3.4.1. овог прилога).

ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ЛЗО

Документација из члана 8. овог правилника мора да садржи све битне податке о средствима која је користио произвођач да би обезбедио усаглашеност произведене ЛЗО са битним захтевима за здравље и безбедност који се односе на ту опрему.

Поред података из става 1. овог прилога, техничка документација мора да садржи, нарочито:

- 1) потпун опис ЛЗО и њену предвиђену намену;
- 2) процену ризика од којих ЛЗО треба да заштити;
- 3) списак битних захтева за здравље и безбедност који су примењиви на ЛЗО;
- 4) пројектне и производне цртеже и шеме ЛЗО и њених компоненти, подсклопова и кола;
- 5) описе и објашњења потребне за разумевање цртежа и шема из тачке 4) овог прилога као и за начин рада ЛЗО;
- 6) списак примењених српских стандарда из члана 14. овог правилника или у случају њихове делимичне примене, навођење њихових делова приликом пројектовања и израде ЛЗО;
- 7) описе примењених техничких спецификација ради испуњавања битних захтева за здравље и безбедност у случају када нису примењени српски стандарди или њихови делови;
- 8) резултате прорачуна, провера и прегледа спроведених ради провере усаглашености ЛЗО са примењивим битним захтевима за здравље и безбедност;
- 9) извештаје о испитивању спроведених ради провере усаглашености ЛЗО са примењивим битним захтевима за здравље и безбедност и, по потреби, утврђивања одговарајуће класе заштите;
- 10) опис средстава које је произвођач користио у производњи ЛЗО како би обезбедио усаглашеност произведене ЛЗО са пројектним спецификацијама;
- 11) примерак упутства за употребу и информација из тачке 1.4. Прилога 2 овог правилника;
- 12) сва потребна упутства за производњу ЛЗО на основу одобреног основног модела, у случају појединачно произведене ЛЗО, прилагођене одређеном кориснику;
- 13) за ЛЗО која се производи у серијама у којима се сваки производ прилагођава одређеном кориснику, опис мера које произвођач предузима током прилагођавања и производње како би обезбедио да сваки производ ЛЗО буде у складу са одобреним типом и примењивим битним захтевима за здравље и безбедност.

ИНТЕРНА КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ

1. Интерна контрола производње је поступак оцењивања усаглашености којим произвођач испуњава обавезе из тач. 2, 3, и 4. овог прилога и обезбеђује и изјављује, на сопствену одговорност, да је предметна ЛЗО усаглашена са захтевима из овог правилника који се на њу примењују.

2. Техничка документација

Произвођач сачињава техничку документацију у складу са Прилогом 3 овог правилника.

3. Производња

Произвођач предузима све мере које су потребне да производни процес и његово надгледање обезбеде усаглашеност израђене ЛЗО са техничком документацијом из тачке 2. овог прилога и са примењивим захтевима овог правилника.

4. Знак усаглашености и декларација о усаглашености

Произвођач ставља знак усаглашености на сваки појединачни производ ЛЗО који је усаглашен са примењивим захтевима из овог правилника.

Произвођач сачињава декларацију о усаглашености за сваки модел ЛЗО и чува је, заједно са техничком документацијом из тачке 2. овог прилога, тако да буду доступни надлежним органима, најмање десет година након стављања ЛЗО на тржиште.

У декларацији о усаглашености идентификује се ЛЗО за коју је сачињена.

Примерак декларације о усаглашености се, на захтев, ставља на располагање надлежним органима.

5. Обавезе произвођача које се односе на означавање знаком усаглашености и сачињавање декларације о усаглашености, може испунити његов заступник, у његово име и под његовом одговорношћу, под условом да су наведене у овлашћењу.

ПРЕГЛЕД ТИПА

1. Преглед типа је поступак оцењивања усаглашености којим именовано тело прегледа технички пројекат ЛЗО и проверава и потврђује да технички пројекат ЛЗО испуњава захтеве овог правилника који се на ту ЛЗО односе.

2. Преглед типа спроводи се оцењивањем адекватности техничког пројекта ЛЗО прегледом техничке документације, као и прегледом узорка репрезентативног за предвиђену производњу потпуно комплетиране ЛЗО (производни тип).

3. Захтев за преглед типа подноси се Именованом телу по избору подносиоца захтева и садржи:

- 1) пословно име, односно назив и адресу произвођача или његовог заступника, односно увозника;
- 2) писану изјаву да исти захтев није поднет другом именованом телу;
- 3) техничку документацију наведену у Прилогу 3 овог правилника;
- 4) репрезентативни узорак ЛЗО за предвиђену производњу. Именовано тело може захтевати додатне узорке ако је то потребно за спровођење испитивања. За серијски произведену ЛЗО прилагођену одређеном кориснику, треба обезбедити репрезентативне узорке намењене различитим корисницима, а за ЛЗО произведену као појединачни производ намењену посебним потребама одређеног корисника, потребно је обезбедити основни модел.

4. Преглед типа

Именовано тело:

1) прегледа техничку документацију како би оценило адекватност техничког пројекта ЛЗО. При спровођењу такве провере не узима се у обзир тачка 10). Прилога 3 овог правилника;

2) за серијски произведену ЛЗО прилагођену одређеном кориснику, проверава опис мера (процедура) за оцену њихове адекватности;

3) за ЛЗО произведену као појединачни производ који је намењен посебним потребама одређеног корисника, проверава упутства за производњу такве ЛЗО на основу одобреног основног модела како би се оценила њихова адекватност;

4) проверава да ли су узорци произведени у складу са техничком документацијом и идентификује елементе који су пројектовани у складу са захтевима релевантних српских/хармонизованих стандарда, као и елементе који су пројектовани у складу са другим техничким спецификацијама;

5) спроводи одговарајуће прегледе и испитивања, или налаже да се спроведу, како би проверило да ли су, у случају када је произвођач одлучио да примени захтеве српских/хармонизованих стандарда, они примењени на одговарајући начин;

6) спроводи одговарајуће прегледе и испитивања, или налаже да се спроведу, како би проверило да ли су, у случају да нису примењени одговарајући српски/хармонизовани стандарди, решења која је применио произвођач, укључујући и она из других техничких спецификација, испуњавају одговарајуће битне захтеве за здравље и безбедност и да ли су примењени на одговарајући начин.

5. Именовано тело сачињава извештај о оцењивању у којем се наводе активности предузете у складу са тачком 4. овог прилога и резултати тих активности. Не доводећи у питање своје обавезе према органу надлежном за именовање, именовано тело објављује садржај тог извештаја, у целости или делимично, само уз сагласност произвођача.

6. Сертификат о прегледу типа

Именовано тело издаје сертификат о прегледу типа уколико тип испуњава применљиве битне захтеве за здравље и безбедност.

Период важења (ново) издатог сертификата и, када је то одговарајуће, обновљеног сертификата не може бити дужи од пет година.

Сертификат о прегледу типа садржи, нарочито:

- 1) пословно име, односно име или назив и јединствени број Именованог тела које је издало Сертификат;
- 2) пословно име, односно име или назив и адресу произвођача или његовог заступника;
- 3) идентификација ЛЗО која је предмет сертификата (број типа);
- 4) изричиту изјаву којом се потврђује да је тип ЛЗО усаглашен са применљивим битним захтевима за здравље и безбедност из овог правилника;
- 5) упућивање на потпуно или делимично примењене српске/хармонизоване стандарде
- 6) упућивање на друге техничке спецификације, када су примењене;
- 7) ниво перформанси ЛЗО или класу заштите ЛЗО, када је применљиво;
- 8) за ЛЗО произведену као појединачни производ и намењену одређеном кориснику, опсег дозвољених варијација релевантних параметара на основу одобреног основног модела;
- 9) датум издавања и рок важења Сертификата и када је одговарајуће, датум обнављања Сертификата;
- 10) услове уз које је издат Сертификат, ако је применљиво;
- 11) за категорију III ЛЗО, изјава да се сертификат може користити само у вези са једним од поступака оцењивања усаглашености из члана 18. став 1. тачка ц) овог правилника.

Сертификат о прегледу типа може да садржи прилоге (друге податке утврђене одговарајућим српским стандардом, односно техничким прописом).

Када тип не испуњава применљиве битне захтеве за здравље и безбедност, именовано тело одбија да изда сертификат о прегледу типа и о томе обавештава подносиоца захтева, наводећи детаљне разлоге за одбијање.

7. Ревизија (преиспитивање) сертификата о прегледу типа

Именовано тело мора да буде упознато са свим променама у општеприхваћеном стању технике које указују да одобрени тип више не испуњава применљиве битне захтеве за здравље и безбедност и да утврди да ли такве промене захтевају даљу истрагу. Уколико је то случај, именовано тело о томе обавештава произвођача.

Произвођач обавештава именовано тело које поседује техничку документацију која се односи на сертификат о прегледу типа о свим модификацијама одобреног типа и свим модификацијама техничке документације које могу утицати на усаглашеност ЛЗО са применљивим битним захтевима за здравље и безбедност или условима за важење тог сертификата. Такве измене захтевају додатно одобрење у облику додатка оригиналном сертификату о прегледу типа.

Произвођач обезбеђује да ЛЗО настави да испуњава применљиве битне захтеве за здравље и безбедност у складу са тренутним стањем технике.

Произвођач од именованог тела захтева ревизију сертификата о прегледу типа:

- 1) у случају измене одобреног типа из тачке 7. став 2. овог прилога;
- 2) у случају промене стања технике из тачке 7. став 3. овог прилога;
- 3) најкасније до датума истека сертификата.

Да би омогућио именованом телу да спроведе своје активности, произвођач подноси захтев најраније 12 месеци и најкасније 6 месеци пре истека рока важења сертификата о прегледу типа.

Именовано тело проверава тип ЛЗО и, када је то потребно, у односу на извршене промене, спроводи релевантна испитивања како би се обезбедило да одобрени тип наставља да испуњава применљиве битне захтеве за здравље и безбедност. Ако именовано тело утврди да одобрени тип наставља да испуњава примењиве битне захтеве за здравље и безбедност, обновиће сертификат о прегледу типа. Именовано тело обезбеђује завршетак поступка ревизије пре истека рока важења сертификата о прегледу типа.

У случају да није било измена наведених у тачки 7. став 4. тач. 1) и 2), примењује се поједностављена процедура. Произвођач доставља именованом телу следеће податке:

- 1) Име и адресу и податке којима се идентификује сертификат о прегледу типа;
- 2) Изјаву да није било измена наведених у тачки 7. став 2. овог прилога на одобреном типу, укључујући материјале, подкомпоненте и подсклопове, нити измена релевантних српских стандарда или примењених техничких спецификација;
- 3) Изјаву да није било измена које су наведене у тачки 7. став 3 овог прилога;
- 4) Уколико претходно већ није доставио, примерке техничких цртежа и фотографије актуелних производа, ознака на производу и информација које даје произвођач;
- 5) За ЛЗО категорије III ако нису већ достављене именованом телу, информације о резултатима периодичних провера спроведених у складу са Прилогом 7 овог правилника, или резултате провере усаглашености одобреног система квалитета спроведених у складу са Прилогом 8 овог правилника.

Када је именовано тело потврдило да нема измена одобреног типа које су наведене у тачкама 7. ст. 2. и 3. овог прилога, примењује се поједностављена процедура и провере и испитивања наведена у тачки 7. став 6. овог прилога се не спровode. У том случају именовано тело продужава сертификат. Трошкови који се односе на продужавање сертификата треба да буду одговарајући овој административној и поједностављеној процедури.

Ако именовано тело сматра да је дошло до промена из тачке 7. став 3. овог прилога примењује се процедура прописана тачком 7. став 6. овог прилога.

Именовано тело повлачи сертификат о прегледу типа, а произвођач више не сме да ставља на тржиште ту ЛЗО, ако после прегледа закључи да услови за добијање сертификата више нису испуњени.

8. Именовано тело обавештава надлежно министарство о статусу издатих сертификата, о изменама и допунама, повлачењу, и периодично или на захтев, извештава надлежно министарство о издатим сертификатима, допунама сертификата као и о одбијању издавања, повлачењу, укидању, суспензији или другим ограничењима.

Именовано тело чува копије сертификата о прегледу типа, прилоге и допуне, као и сву техничку документацију и документацију коју је доставио произвођач у периоду од пет година по истеку важења сертификата.

9. Произвођач чува копију сертификата о прегледу типа, прилоге и допуне заједно са свом техничком документацијом и ставља је на располагање надлежним органима (тржишног надзора) у периоду од 10 година после стављања ЛЗО на тржиште.

Заступник може поднети захтев из тачке 3. овог прилога и испунити захтеве из тачке 7. став 2. и 4. и тачке 9. овог прилога под условом да су исте надлежности уговорене од стране произвођача.

УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ НА ОСНОВУ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње је део поступка оцењивања усаглашености којом произвођач испуњава захтеве става 2. и 3. овог прилога и обезбеђује и гарантује да је произведена ЛЗО усаглашена са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и задовољава захтеве овог Правилника.

Произвођач предузима све неопходне радње/процедуре како би процес производње и контроле обезбедили усаглашеност произведене ЛЗО са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и свим применљивим захтевима овог Правилника.

Произвођач ставља знак усаглашености на производ и тиме потврђује да је ЛЗО усаглашена са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и да задовољава захтеве овог Правилника.

Произвођач сачињава Декларацију о усаглашености за ЛЗО и чини је доступном надлежним органима у периоду од 10 година од дана стављања на тржиште предметне ЛЗО. Декларација о усаглашености служи за идентификацију ЛЗО за коју је сачињена. На захтев, примерак Декларације о усаглашености се доставља надлежним органима.

Обавезе произвођача које се односе на означавање знаком усаглашености и сачињавање декларације о усаглашености, може испунити његов заступник, у његово име и под његовом одговорношћу, под условом да су наведене у овлашћењу.

УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ НА ОСНОВУ ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ ПРОИЗВОДЊЕ И НАДГЛЕДАНОГ ИСПИТИВАЊА ПРОИЗВОДА У НАСУМИЧНИМ ИНТЕРВАЛИМА

1. Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања у насумичним интервалима је поступак оцењивања усаглашености којим произвођач испуњава захтеве из тач. 2-3, тачке 5. став 2. и тачке 6. овог прилога и обезбеђује и изјављује да је ЛЗО која је предмет провере усаглашена са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и да испуњава захтеве овог Правилника.

2. Произвођач предузима све неопходне радње/процедуре/активности како би процес производње и контроле обезбедили усаглашеност произведене ЛЗО са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и свим применљивим захтевима овог Правилника.

3. Захтев за надгледане периодичне провере производа

Пре стављања ЛЗО на тржиште произвођач подноси захтев за проверу усаглашености са типом на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања производа у насумичним интервалима именованом телу по свом избору.

Захтев садржи следеће:

1) име и адресу произвођача и, ако је захтев поднет од стране заступника, име и адресу заступника;

2) писану изјаву да исти захтев није поднет ни једном другом Именованом телу;

3) идентификацију ЛЗО.

Када изабрано тело није оно које је извршило преглед типа, захтев мора да садржи и:

1) техничку документацију из Прилога 3. овог правилника;

2) копију Сертификата о прегледу типа.

4. Провера производа

Именовано тело проверава производ како би се уверило у континуитет производње и усаглашеност ЛЗО са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и битним захтевима за здравље и безбедност.

Провере производа се обављају најмање једном годишње, у насумичним интервалима које одређује Именовано тело. Прва провера производа мора бити пре истека године дана од издавања Сертификата о прегледу типа.

Именовано тело бира одговарајући статистички узорак произведене ЛЗО, на месту које је претходно договорено са произвођачем. Прегледи и одговарајућа испитивања свих делова узорка ЛЗО се спроводе у складу са српским стандардима или техничким спецификацијама како би се потврдила усаглашеност са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и битним захтевима за здравље и безбедност.

Ако Именовано тело из тачке 3. овог прилога није тело које је издало одговарајући Сертификат о прегледу типа, онда оно мора да контактира тело које је издало Сертификат у случају да се појаве проблеми у погледу оцењивања усаглашености узорка.

Процедура узорковања се примењује са циљем да се провери да ли процес производње обезбеђује континуитет у прихватљивим границама, у погледу обезбеђивања усаглашености ЛЗО.

Ако провере и испитивања покажу одступања у производњи или да ЛЗО није усаглашена са типом описаним у Сертификату о прегледу типа или са битним захтевима за здравље и безбедност, Именовано тело евидентира неусаглашености и о томе обавештава надлежно министарство.

5. Извештај о испитивању

Именовано тело које је извршило испитивање узорка, обезбеђује произвођачу извештај о испитивању.

Произвођач чува извештаје о испитивању и ставља их на располагање надлежним органима у периоду од 10 година од дана стављања ЛЗО на тржиште.

Произвођач може, уз сагласност Именованог тела, да означи производ идентификационим бројем Именованог тела у току процеса производње.

6. Означавање и декларација о усаглашености

Произвођач може да стави знак усаглашености уз сагласност именованог тела из тачке 3. овог прилога и идентификациони број Именованог тела на сваку ЛЗО која је усаглашена са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и која задовољава захтеве овог Правилника.

Произвођач сачињава Декларацију о усаглашености за сваки модел ЛЗО и чини је доступном надлежном органу најмање десет година после датума стављања ЛЗО на тржиште. Декларација о усаглашености мора да идентификује модел ЛЗО за који је сачињена.

Примерак Декларације о усаглашености мора бити доступан на захтев надлежних органа.

7. Обавезе произвођача може испунити његов заступник, у његово име и под његовом одговорношћу, под условом да су наведене у овлашћењу. Заступник не може испунити захтеве из тачке 2. овог прилога (производња).

УСАГЛАШЕНОСТ СА ТИПОМ НА ОСНОВУ ГАРАНЦИЈЕ КВАЛИТЕТА ПРОЦЕСА ПРОИЗВОДЊЕ - ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ПРОИЗВОДЊЕ

1. Усаглашеност са типом на основу гаранције квалитета процеса производње је поступак оцењивања усаглашености којим произвођач испуњава обавезе из тач. 2, 5. и 6. овог прилога и изјављује да је одговоран за усаглашеност са типом описаним у Сертификату о прегледу типа као и да задовољава све применљиве захтеве овог Правилника.

2. Произвођач

Произвођач примењује одобрени систем квалитета производње, контролу готовог производа и испитивање ЛЗО у складу са тачком 3. овог прилога и предмет је надзора именованог тела из тачке 4. овог прилога.

3. Систем квалитета

3.1. Произвођач ЛЗО подноси захтев за одобрење система квалитета Именованом телу по сопственом избору.

Захтев из става 1. ове тачке садржи:

- 1) пословно име, односно назив и адресу седишта произвођача; и ако захтев подноси заступник онда и назив односно адресу седишта заступника;
- 2) адресу произвођача на којој се врши провера система квалитета;
- 3) писану изјаву произвођача, односно заступника да исти захтев није поднет другом Именованом телу;
- 4) идентификацију ЛЗО;
- 5) документацију система квалитета.

Када изабрано именовано тело није тело које је спроводило испитивања у сврху издавања сертификата о прегледу типа, захтев мора да садржи и:

- 1) техничку документацију за предметну ЛЗО, описану у Прилогу 3. овог правилника;
- 2) копију сертификата о прегледу типа.

3.2 Систем квалитета треба да обезбеди да је ЛЗО усаглашена са типом описаним у сертификату и свим захтевима овог Правилника.

Сви елементи, захтеви и одредбе које је усвојио произвођач треба да буду документовани редовно, кроз писане политике, процедуре и упутства.

Документација система квалитета треба да омогући праћење програма квалитета, планова, упутстава и записа. Документација која се односи на систем квалитета, нарочито садржи одговарајући опис:

- 1) циљева квалитета, организационе шеме, овлашћења и одговорности свих запослених који управљају, обављају или верификују рад који утиче на квалитет производа;
- 2) одговарајућих провера производње, као и контроле квалитета и обезбеђења квалитета, процеса и систематских активности које ће се примењивати;
- 3) прегледа и испитивања који се обављају пре, за време и после производње као и учесталост истих;
- 4) записа система квалитета као што су извештаји о испитивању и контролисању, података о еталонирању и извештаја о квалификацији запослених;
- 5) начина на који се врши провера ефикасности функционисања система квалитета.

3.3 Именовано тело врши проверу система квалитета како би проверило да ли су испуњени захтеви из тачке 3.2. овог прилога.

Сматра се да је производња усаглашена ако су елементи система квалитета усаглашени са одговарајућим спецификацијама наведеним у релевантним српским стандардима.

У тиму проверавача који врше провере система управљања квалитетом мора да буде најмање један проверавач са искуством у вредновању у области ЛЗО и предметне технологије, као и познавању битних захтева за здравље и безбедност.

Провера обухвата и оцењивачку посету производним просторијама произвођача.

Тим проверавача прегледа техничку документацију за ЛЗО из тачке 3.1. овог прилога да би се уверио у могућност произвођача да идентификује битне захтеве за здравље и безбедност и спроведе неопходне прегледе како би обезбедио усаглашеност ЛЗО са овим захтевима.

Произвођач се обавештава о резултатима провере. У овом извештају садржани су налази провере и образложена одлука о оцењивању.

3.4 Произвођач се обавезује да ће испунити обавезе које произлазе из одобреног система квалитета и да ће одржавати систем квалитета тако да буде одговарајући и ефикасан.

3.5 Произвођач обавештава Именовано тело које је одобрило систем квалитета о свим планираним изменама у систему квалитета. По добијању обавештења, Именовано тело разматра предложене измене и одлучује да ли измене у систему квалитета задовољавају одобрени систем квалитета у складу са тачком 3.2 овог прилога или је потребно извршити ново оцењивање.

Именовано тело обавештава произвођача о својој одлуци. Обавештење садржи закључак разматрања и образложење одлуке.

3.6 Именовано тело може овласти произвођача да постави идентификациони број Именованог тела на сваки комад ЛЗО који је усаглашен са типом описаним у сертификату о прегледу типа и који задовољава све применљиве захтеве овог Правилника.

4. Надзор који спроводи именовано тело

4.1 Сврха надзора је да се Именовано тело увери да произвођач одржава и примењује одобрени систем квалитета и обавезе које из тога проистичу.

4.2 Произвођач, за потребе оцењивања, Именованом телу омогућава приступ производњи, контроли, испитивању и складиштима како би обезбедио доступност свих потребних информација, а нарочито:

1) документа система квалитета;

2) записе система квалитета, као што су извештаји о контролисању, извештаји о испитивању, подаци о еталонирању и квалификације запослених.

4.3 Именовано тело спроводи периодичне провере најмање једном годишње, како би се уверило да произвођач одржава и примењује систем квалитета, о чему сачињава извештај који доставља произвођачу.

4.4 Именовано тело може да обави ненајављене посете произвођачу. Током тих посета Именовано тело може, ако је потребно, да спроводи испитивања и провере ЛЗО, или обезбеди њихово спровођење како би се уверило да је систем квалитета у складу са захтевима. Именовано тело о резултатима те посете сачињава извештај који доставља произвођачу, као и извештај о испитивању, ако су таква испитивања спроведена.

5. Означавање и декларација о усаглашености

5.1. Произвођач ставља знак усаглашености и уз сагласност именованог тела из тачке 3. овог прилога идентификациони број тог тела чиме потврђује да је ЛЗО усаглашена са типом описаним у Сертификату о прегледу типа и да задовољава захтеве овог Правилника.

5.2. Произвођач сачињава Декларацију о усаглашености за сваки модел ЛЗО и чини је доступном надлежним органима најмање десет година после датума када је ЛЗО стављена на тржиште. Декларација о усаглашености мора да идентификује модел ЛЗО за коју је сачињена.

Примерак Декларације о усаглашености мора бити расположива по захтеву.

6. Произвођач чува техничку документацију и обезбеђује доступност надлежним органима у периоду од 10 година након стављања ЛЗО на тржиште, и то:

- 1) документацију наведену у тачки 3.1 овог прилога и
- 2) све информације о изменама које су одобрене из тачке 3.5 овог прилога, као и
- 3) одлуке и извештаје именованог тела наведене у тачкама 3.5, 4.3 и 4.4. овог прилога

7. Именовано тело обавештава надлежно министарство о одобрењима Система квалитета или њиховом губитку, суспензији или другим ограничењима. Именовано тело обавештава друга именована тела о одбијању издавања, суспензији, повлачењу или другим ограничењима издатих сертификата за систем менаџмента квалитетом.

8. Обавезе произвођача које се односе на захтеве из тач. 3.1, 3.5, 5. и 6. овог прилога може испунити његов заступник, у његово име и под његовом одговорношћу, под условом да су наведене у овлашћењу.

ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ

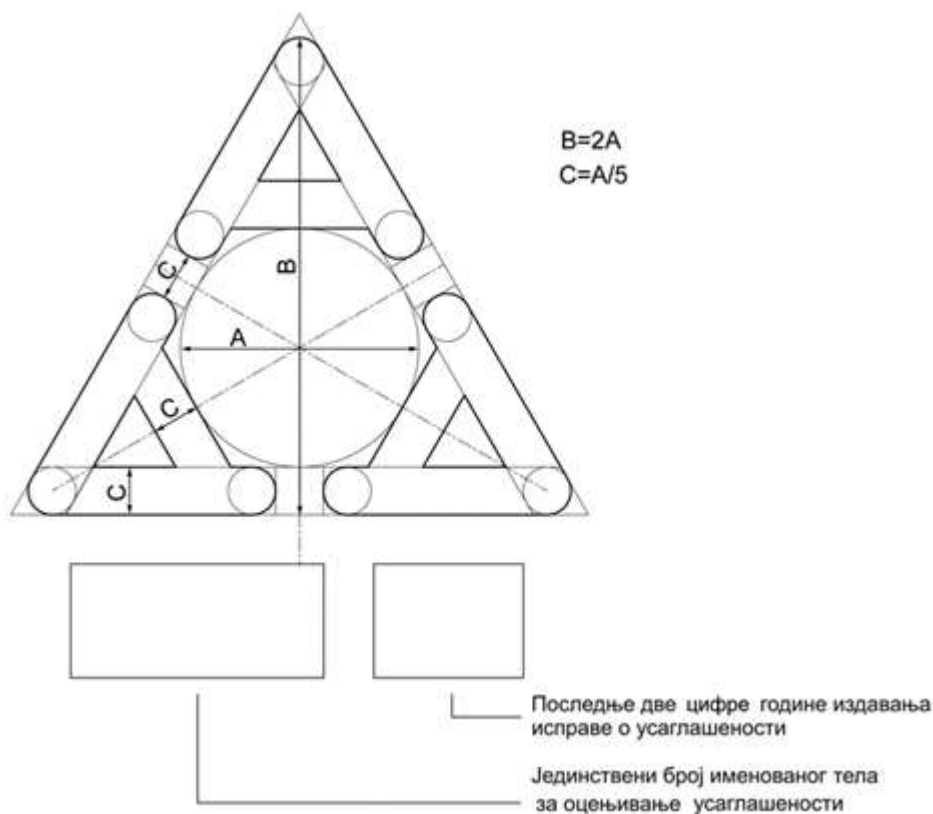
Декларација о усаглашености ЛЗО садржи:

- 1) опис ЛЗО, укључујући општи назив, тип, серијски број, ознаку партије и сл.;
- 2) пословно име, односно назив и адресу седишта произвођача и кад је примењиво, његовог заступника;
- 3) изјаву да се Декларација о усаглашености издаје на искључиву одговорност произвођача;
- 4) предмет Декларације о усаглашености (идентификација ЛЗО која омогућује следљивост, довољно јасна слика у боји може такође бити део декларације);
- 5) изјаву да је ЛЗО описана у тачки 4. овог прилога усаглашена са овим правилником.
- 6) позивање на примењене српске/хармонизоване стандарде; ако је то одговарајуће, позивање на друге стандарде и техничке спецификације кад су оне примењене;
- 7) кад је применљиво, пословно име, односно назив, адресу седишта и јединствени број Именованог тела које је извршило Преглед типа, број Сертификата о извршеном прегледу типа, као и позивање на тај Сертификат.
- 8) кад је одговарајуће, примењени поступак оцењивања усаглашености у складу са Прилогом 7 или Прилогом 8 овог правилника, под надзором Именованог тела чије име и јединствени број се наводе.
- 9) додатне информације: место и датум издавања Декларације;
- 10) идентификацију и потпис овлашћеног лица, одговорног за сачињавање Декларације о усаглашености у име произвођача или његовог заступника.

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

1. СРПСКИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Српски знак усаглашености се састоји од три велика слова А повезана у облику једнакостраничног троугла (3А), изгледа и садржине као на слици:

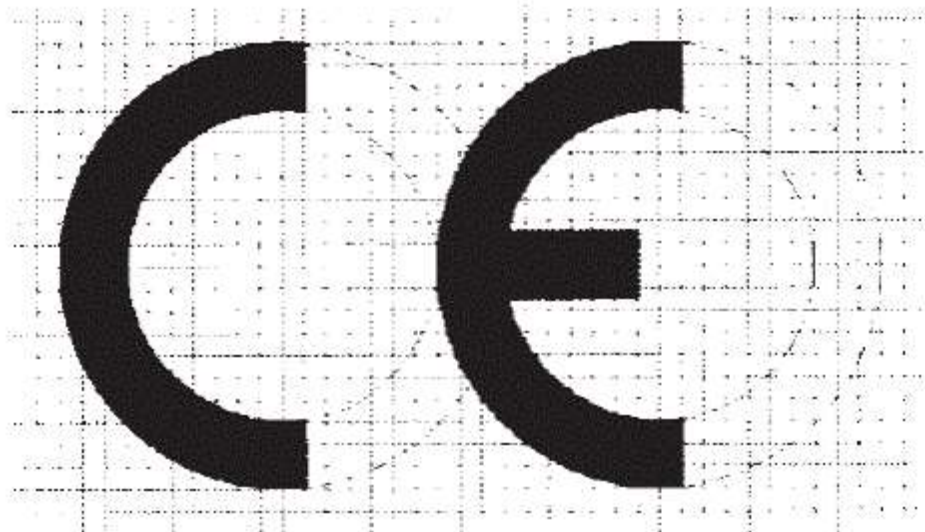
Величина знака одређује се према висини В знака која може имати само заокружене вредности стандардних бројева према реду величина R10 изражених у милиметрима (mm) према српском стандарду SRPS A.A0.001 - Стандардни бројеви - Редови стандардних бројева.

Висина В знака износи, по правилу, најмање 5mm.

Уз Српски знак усаглашености ставља се јединствени број Именованог тела за оцењивање усаглашености из регистра именованих тела за оцењивање усаглашености, као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености, ако је то тело спроводило, односно учествовало у оцењивању усаглашености.

2. СЕ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

СЕ знак усаглашености се састоји од стилизованог латиничног словног знака „СЕ” у следећем облику:

Различите компоненте СЕ знака морају имати уочљиво једнаку висину која не сме бити мања од 5mm.

Ако се СЕ знак смањује или увећава, морају се поштовати пропорције приказане на цртежу у ставу 1. овог прилога.